

Как да различим оранжерийната от тютюневата белокрылка?

Автор(и): проф. д-р Вили Харизанова, от Аграрен университет в Пловдив; проф. д.с.н Иванка Лечева

Дата: 16.03.2014

В Европа по зеленчукови и украсни култури на открито и в оранжерии вредят основно оранжерийната белокрылка (*Trialeurodes vaporariorum*) и тютюневата белокрылка (*Bemisia tabaci*).

Оранжерийна белокрылка. Възрастното е с жълто тяло, покрито с бял восъчен налеп, два чифта восъчно бели крила, червени очи и четиричленни антени. Притежава много добре развит пробиващо-смучещ устен апарат. Дължината на тялото е 1 – 1,5 мм. Яйцето е удълженоовално, заоблено в единия и заострено в другия край. На заобления край има късо шипче, с което то се закрепя в паренхима на листата. Непосредствено след снасяне е светложълто, а по-късно - сиво-кафяво до черно-кафяво и е дълго 0,6 – 0,7 мм. Ларвата от първа възраст е бледожълта, почти прозрачна, с три чифта крака, с антени и виолетово-червени очи. Ларвите от втора и трета възраст са подобно оцветени, но нямат антени и крака и са неподвижни. Тези ларви са дълги до 0,8 – 1,0 мм. Ларвата от четвърта (последна) възраст е елипсовидна и покрита с дълги изправени восъчни власинки, оцветена бледожълто. След известен период на хранене тази ларва се превръща в т. нар. „какавида” = пупарий. Възрастното насекомо излиза през Т-образна цепнатина от горната страна на пупария.

Тютюнева белокрылка. Възрастното насекомо прилича на оранжерийната белокрылка, но е по-дребно и по-жълтеникаво. Външните ръбове на крилата са успоредни и те изглеждат по-прибрани до тялото, а при оранжерийната белокрылка са по-разперени и формират триъгълник. Тялото непосредствено след имигиниране е жълто, а крилата – прозрачни. По-късно то се покрива с бял восъчен налеп, но остава по-жълто от това на оранжерийната белокрылка. Крилата също се покрити с бял

восъчен налеп и придобиват белезникав цвят. Яйцето след снасяне е жълто-зеленикаво, а по-късно светлокафяво. Дължината му е около 0,2 – 0,25 мм – по-малко от яйцето на оранжерийната белокрылка. Ларвата от първа възраст е прозрачна, с антени, крака и добре развити пробиващо-смучещи устни органи и дължина около 0,25 – 0,3 мм. Ларвата от втора и трета възраст е плоска, без крака и антени, а от четвърта възраст – в началото на развитието си е широка и плоска, но по-късно придобива удължено-овална форма и е с дължина 0,8 – 0,9 мм. С тази форма и размери тя се превръща в т. нар. „какавида“ = пупарий.

Стадий	<i>Tr. vaporarium</i>	<i>Bemisia tabaci</i>
Яйца	Първите 1 – 2 дни бяло, по-късно кафяво до черно 	Светложълто-зелено, по-късно светлокафяво
Ларва	Трудно различима от ларвата на <i>B. tabaci</i> 	Трудно различима от ларвата на <i>T. vaporarium</i>
Какавида:	Овална, бяла, покрита с щръкнали восъчни власинки. 	Често плоска и прозрачна или жълта.
Паразитирана от: <i>Encarsia formosa</i>	Черна непрозрачна 	Кафява, с видима окраска на паразитоида
Възрастно насекомо	По-едро от <i>B. tabaci</i> , побеляло от восъчни люспици, изглежда триъгълно 	По-дребно от <i>T. vaporarium</i> , изглежда жълто от по-малкия брой восъчни люспици, по-удължено
Оптимална температура за развитие	20 - 25°C	25 - 30°C
Продължителност на живот	Сравнително кратък при висока температура	По-продължителен и при висока температура
Разпространение по растенията	По върхната част	По цялото растение
Повредавредоносност	Естетически повреди с намаление на добивите от медена роса и чернилни гъбички и от смучене на сок.	Естетически повреди с намаление на добивите от медена роса, чернилни гъбички и смучене на сок. Малки популации причиняват силни физиологични промени със симптоми, подобни на вирусни болести.
Устойчивост на инсектициди	Слаба (ниска)	Силна (висока)

Морфологични и биологични различия между оранжерийната и тютюневата белокрылка (по Koppert)